

ATATÜRK'ÜN SÖYLEV VE DEMEÇLERİ I-III; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk Araştırma Merkezi Yayını, Ankara 1997, 5. basım, 917sayfa.

Atatürk'ü anlamak, tanımak ve çeşitli konulardaki görüşlerini doğru bir şekilde öğrenmek ve öğretmenin en geçerli ve güvenilir yolu bizzat Atatürk'ün yazdığı ve yazdırdığı eserlerdir. "Nutuk", "Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri", "Atatürk'ün Tamim, Telgraf ve Beyannameleri" bilgiye kaynağından ulaşılmaması açısından birinci derecede önem taşıyan kaynak eserlerdendir.

Eser, Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü'nde görevli Nimet Arsan tarafından derlenmiştir. eserin ilk baskısı yine aynı enstitü yayını olarak 1945-1946 yıllarında yapılmıştır. İlk baskısı üç cilt ayrı ayrı olarak yayınlanan eser Atatürk Araştırma Merkezi tarafından üç cilt tek bir kitapta toplanarak yayınlanmıştır.

I. Ciltte, Atatürk'ün Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde, CHP kurultaylarında yaptığı konuşmalar yer almaktadır (1919-1938).

II. Ciltte, Atatürk'ün devlet merkezinde ve yurt içindeki söylevleri yer almaktadır (1906-1938).

III. Ciltte ise , Atatürk'ün Türk ve yabancı gazete muhabirlerine verdiği demeçler yer almaktadır (1918-1937).

Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri'nin üç cildi baştan sona tarandığında kapsadığı konuların bazıları şu şekilde verilebilir :

I.Cilt;

Erzurum Kongresi'ni açarken Mustafa Kemal Atatürk'ün 23 Temmuz 1919'da yapmış olduğu konuşması,

Sivas Kongresi'ni açarken 4 Eylül 1919'da yapmış olduğu konuşması,

23 Nisan 1920'de Meclis'in hangi üyelerden teşekkül edeceği hakkındaki konuşması,

Birinci İnönü Muharebesi hakkında 13 Ocak 1921'de yapmış olduğu konuşması,

Sakarya Meydan Muharebesi hakkında 19 Eylül 1921 tarihinde yapmış olduğu konuşması,

Kanunla Gazilik Unvanı ve Müşirlik rütbesi verilisi münasebetiyle Meclis'e teşekkürü 19 Eylül 1921.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin her toplanma yılında ve dönemlerinde Mustafa Kemal Atatürk'ün yapmış olduğu konuşmalar da I. Ciltte yer almaktadır.

II. Cilt;

II. Ciltte bulunan konulardan bazıları şunlardır:

Mustafa Kemal Atatürk'ün Ankara ileri gelenleriyle 28 Aralık 1919'da yaptığı konuşma ,

Mustafa Kemal Atatürk'ün halkla olan konuşmaları, İzmit'te, Bursa'da, Alaşehir'de, Manisa'da vb. birçok ildeki konuşmaları,

Mustafa Kemal Atatürk'ün çeşitli ülke elçileriyle görüşmelerinde yaptığı konuşmalar,

Mustafa Kemal Atatürk tarafından 29 Ekim 1933'de Cumhuriyet Bayramı kutlamalarında okunan Onuncu Yıl Söylevi.

Eğitim ve okullara ilişkin yapmış olduğu konuşmalar,

29 Ekim 1938'deki Türkiye Cumhuriyeti ordularına mesajı da II. Ciltte yer almaktadır.

III. Cilt;

Atatürk'ün yabancı ve Türk gazetecilere verdiği demeçler III. Ciltte bulunmaktadır. Bunlardan bazıları da şunlardır:

Atatürk'ün 18.11.1918'de Mondros Mütarekesi'nin tatbik tarzı hakkında Vakit gazetesine muhabirine verdiği demeç,

11.10.1919'da Teşkilat-ı Milliye hakkında Yenigün gazetesinin Sivas'ta bulunan özel muhabiri ile yapmış olduğu mülakat

13.10.1919'da Kuvayı Milliye'nin vaziyeti hakkında, Tasvir-i Efkâr gazetesi başmuhabiri Velit Ebuzziya'nın telgrafla sorduğu sorulara Atatürk'ün cevapları,

Ağustos 1921'de Associated Press muhabirine demeçi, "Türkiye Türklerindir",

22.9.1922'de sulh şartları hakkında İzmir'de İkdâm muharriri Yakup Kadri'ye verilen beyanat,

24.10.1922'de Türkiye'nin sulh şartları hakkında United Press muharririne demeçi,

2.11.1922'de sulh şartları, iç ve dış siyasi meseleler hakkında, Petit Parisien muhabirine Bursa'da verdiği demeç,

25.12.1922'de sulh çareleri ve konferans- kapitülasyonlar, Musul meselesi hakkında Le Journal muhabiri Paul Herriot'ya Çankaya'da verilen beyanat,

30.1.1923'de Lozan Sulh Konferansı hakkında İzmir'de basın mensuplarına bayanau;

31.10.1924'de Cumhuriyet'in birinci yıldönümü münasebetiyle Vakit muhabirine verdiği demeç,

21.6.1935'de yeni vaziyet hakkında Gladys Baker'e verilen demeç,

III. Cilt, Hatay'ın istiklali hakkında Mustafa Kemal Atatürk'ün Ulus başyazarına 1.12.1937'de verdiği demeçle sona ermektedir.

Yukarıda sadece Söylev ve Demeçler'de yer alan bazı konular ele alınmıştır. Söylev ve Demeçler'in tamamı incelendiğinde çok geniş bir yelpazede olduğu görülmektedir. Atatürk'ü tanımak, onun çeşitli konularda görüş ve düşüncelerine ulaşmak açısından Söylev ve Demeçler her zaman için orijinal ve temel kaynaktır

NİLGÜN İNCE

Atatürk Araştırma Merkezi Uzmanı